

EN'AM SÛRE-İ ŞERİF'İ

(6. Sûre)

(Medine döneminde inmiştir. 165 âyettir.)

Bismillâhirrahmânirrahîm.

- 1.** Hamd, gökleri ve yeri yaratan, karanlıkları ve aydınlığı var eden Allah'a mahsustur. Sonra da kâfirler Rablerine (başkalarını) denk tutuyorlar.
- 2.** O sizi çamurdan yaratmış, sonra da size bir ecel takdir etmiştir. Bir de O'nun katında belli bir ecel vardır. Böyle iken siz hâlâ şüphe edip duruyorsunuz.
- 3.** Göklerde de yerde de Allah O'dur. Gizlinizi ve açığınızı bilir, ne kazandığınızı da bilir.
- 4.** Onlara ne zaman Rablerinin âyetlerinden bir âyet gelse mutlaka ondan yüz çevirirler.
- 5.** Hak onlara geldiğinde onu yalanladılar. Fakat alaya aldıkları şeyin haberleri yakında kendilerine gelecektir.
- 6.** Görmediler mi ki, biz kendilerinden önce nice nesilleri helâk ettik. Yeryüzünde size vermediğimiz bütün imkanları onlara vermiş, gökten üzerlerine bol yağmurlar indirmiş, altlarından ırmaklar akıtmıştık. Günahlarından ötürü onları helâk ettik ve arkalarından başka bir nesil vârettik.
- 7.** Eğer sana Kitab'ı kağıt üzerinde yazılmış olarak indirmiş olsaydık da, elleriyle ona dokunsalar, inkâr edenler yine de: "Bu apaçık bir sihirden başka bir şey değildir!" derlerdi.
- 8.** "Ona bir melek indirilseydi ya!" derler. Eğer biz bir melek indirseydik elbette iş bitirilmiş olur, artık kendilerine göz bile açtılmazdı.
- 9.** Eğer peygamberi melekten gönderseydik, insan şeklinde gönderirdik de, onları içine düştükleri şüpheye yine düşürürdük.
- 10.** Andolsun ki senden önceki peygamberler ile de alay edilmişti. Fakat alay ettikleri şey, onlarla alay edenleri çepeçevre kuşatıverdi.
- 11.** De ki: "Yeryüzünde gezip dolaşın, sonra da yalanlayanların sonunun nasıl olduğuna bir bakın!"
- 12.** De ki: "Göklerde ve yerde olanlar kimindir?" De ki: "Allah'ındır." O, rahmeti kendi üzerine yazmıştır. Andolsun ki hepinizi, geleceğinde şüphe olmayan kıyamet gününde bir araya toplayacaktır. Kendilerini hüsrana uğratanlara gelince, onlar iman etmezler.
- 13.** Gecede ve gündüzde barınan her şey O'nundur. O işitendir, bilendir.
- 14.** De ki: "Gökleri ve yeri yoktan yaratan Allah'tan başkasını mı dost edineyim? O ki, yedirir, kendisi yemez." De ki: "Ben müslümanların ilki olmakla emrolundum." Sakın müşriklerden olma!
- 15.** De ki: "Ben Rabbime isyan edersem, gerçekten büyük bir günün azabından korkarım."

16. O gün kimden azap çevrilirse, şüphesiz ki Allah ona merhamet etmiştir. İşte apaçık kurtuluş budur.

17. Eğer Allah sana bir zarar isabet ettirecek olursa, onu kendisinden başka hiçbir kimse gideremez. Sana bir hayır isabet ettirirse, (bunu da kimse geri alamaz). Şüphesiz ki O her şeye kâdirdir.

18. O, kullarının üstünde kahredici güce sahiptir. Ve O, hikmet sahibidir, her şeyden haberdardır.

19. De ki: "Şâhitlik bakımından hangi şey daha büyüktür?" De ki: "Allah'tır. O, benimle sizin aranızda şâhittir. Bu Kur'an bana, sizi ve (sizden sonra) erişip ulaşan herkesi uyarmam için vahyolundu. Allah ile beraber başka ilâhlar olduğuna siz mi şâhitlik ediyorsunuz?" De ki: "Ben şâhitlik etmem!" De ki: "O ancak bir tek ilâhtır. Ben sizin şirk koştuklarınızdan uzağım."

20. Kendilerine kitap verdiklerimiz (Peygamber'i), kendi oğullarını tanıdıkları gibi tanırlar. Kendilerini hüsrana uğratanlara gelince, onlar iman etmezler.

21. Allah'a karşı yalan uydurandan veya O'nun âyetlerini yalanlayandan daha zâlim kim olabilir? Zâlimler şüphesiz ki iflâh olmazlar.

22. Bir gün onların hepsini birden toplarız. Sonra şirk koşanlara: "Nerede boş yere dâvâsını güttüğünüz ortaklarınız?" deriz.

23. Sonra onların: "Rabbimiz Allah'a yemin olsun ki biz müşriklerden değildik." demelerinden başka çareleri olmaz.

24. Bak da gör ki, kendilerini nasıl yalanladılar ve (ilâh diye) uydurdukları şeyler kendilerinden nasıl da kaybolup gitti!"

25. İçlerinden bazıları da (Kur'an okurken) sana kulak verirler. Halbuki biz onların kalpleri üzerine, onu anlamamaları için örtüler, kulaklarına da ağırlık koyduk. Onlar her türlü âyeti görseler bile, yine de ona iman etmezler. Hatta sana geldiklerinde seninle mücadele ederler ve o kâfirler: "Bu eskilerin masallarından başka bir şey değildir." derler.

26. Onlar hem insanları (Kur'an'dan) menederler, hem de kendileri ondan uzak dururlar. Böylece ancak kendilerini helâke atarlar da farkına varmazlar.

27. Ateşin kenarına getirilip durdurulduklarında: "Ah ne olurdu, keşke dünyaya geri çevrilsek de Rabbimizin âyetlerini inkâr etmesek ve inananlardan olsak!" dediklerini bir görsen!

28. Hayır! Evvelce gizleyip durdukları işleri karşısına çıktı (da ondan böyle söylüyorlar). Eğer geri döndürülselerdi, yine kendilerine yasak edilen şeylere dönerlerdi. Çünkü onlar yalancılardır.

29. Halbuki onlar dünyada iken: "Dünya hayatımızdan başka bir hayat yoktur, biz bir daha diriltilecek değiliz." demişlerdi.

30. Rablerinin huzurunda durduruldukları zaman onları bir görsen! Rableri: "Bu gerçek değil miymiş?" diyecek. "Evet! Rabbimiz hakkı için gerçektir." diyecekler. O da: "Öyleyse inkâr etmenizden ötürü tadın azabı!" diyecek.

31. Allah'ın huzuruna çıkmayı yalanlayanlar gerçekten ziyana uğramışlardır. Kıyamet vakti onlara ansızın gelip çatinca, günahlarını sırtlarına yüklenmiş olarak şöyle derler: "Dünyada yaptığımız kusurlardan (iyi amelleri terketmemizden) ötürü yazıklar olsun bize!" Dikkat edin, yüklendikleri şeyler ne kötüdür!

32. Dünya hayatı sadece oyun ve oyalanmadır. Ahiret yurdu ise Allah'tan korkanlar için elbette daha hayırlıdır. Düşünmüyor musunuz?

33. Muhakkak biliyoruz ki söyledikleri cidden seni incitiyor. Fakat hakikatte onlar seni yalanlamıyorlar, lâkin o zâlimler Allah'ın âyetlerini inkâr ediyorlar.

34. Resulüm! Senden önceki peygamberler de yalanlanmıştı. Onlar yalanlanmalarına ve eziyet edilmelerine rağmen sabrettiler. Nihayet yardımımız onlara yetişti. Allah'ın kelimelerini (sözlerini) değiştirebilecek hiç kimse yoktur. Nitekim peygamberlerin haberi sana da geldi.

35. Eğer onların yüz çevirmeleri sana ağır geliyorsa, o zaman gücün yetiyorsa yerde bir delik aç veya göğe merdiven kur da, onlara bir âyet getir. Allah dilemiş olsaydı elbette onları hidayet üzerinde toplardı. O halde sakın câhillerden olma!

36. Ancak dinleyenler dâveti kabul ederler. Ölülere gelince, Allah onları diriltir, sonra O'na döndürülürler.

37. "Ona Rabbinden bir âyet (mucize) indirilmeli değil miydi?" dediler. De ki: "Şüphesiz ki Allah âyet indirmeye kâdirdir, fakat onların çoğu bilmezler."

38. Yerde yürüyen hiçbir hayvan ve iki kanadı ile uçan hiçbir kuş yoktur ki, onlar da sizin gibi birer ümmet olmasınlar. Biz kitapta hiçbir şeyi eksik bırakmadık. Nihayet onların hepsi Rablerinin huzurunda toplanırlar.

39. Âyetlerimizi yalanlayanlar, cehalet ve küfür karanlığında kalmış bir takım sağırlar ve dilsizlerdir. Allah dilediği kimseyi saptırır, dilediği kimseyi de doğru yol üzerinde bulundurur.

40. De ki: "Söyleyin bana! Allah'ın azabı size gelse veya kıyamet gelip çatırsa, Allah'tan başkasına mı yalvarırsınız? Eğer doğru sözlü iseniz?"

41. Doğrusu siz yalnız O'na duâ edersiniz. O da dilerse (kaldırılması için) kendisine yalvardığınız belâyı kaldırır. Siz o zaman O'na koştuğunuz ortakları unutursunuz.

42. Resulüm! Senden önceki ümmetlere de peygamberler göndermiştik. (İnkârlarından dönüp boyun eğsinler), yalvarsınlar diye, onları yakalayıp darlık ve sıkıntılarla (çeşitli hastalıklarla) cezalandırmıştık.

43. Hiç değilse, kendilerine bu şekilde azabımız geldiği zaman yalvarıp yakarmalı değil miydiler? Fakat kalpleri iyice katılaştı, şeytan da yaptıklarını onlara câzip gösterdi.

44. Kendilerine yapılan uyarıları unuttunca, üzerlerine (nimet ve zevklerden) her şeyin kapılarını açtık. Nihayet kendilerine verilenlerle şımarıp ferahlandıkları sırada da ansızın onları yakaladık. Birden bire bütün umutlarını yitirdiler.

45. Böylece zulmeden kavmin kökü kesildi. Âlemlerin Rabbi Allah'a hamdolsun!

46. De ki: "Söyleyin bana! Eğer Allah kulaklarınızı ve gözlerinizi alsa, kalplerinizin üstüne mühür vursa, Allah'tan başka onları size getirecek ilâh kimdir?" Bak! Âyetleri nasıl türlü türlü anlatıyoruz, sonra onlar yüz çeviriyorlar.

47. De ki: "Söyleyin bana! Allah'ın azabı size ansızın veya açıkça gelirse, zâlimler gürûhundan başkası mı helâk olur?"

48. Biz peygamberleri ancak müjdeciler ve korkutucular olarak göndeririz. Kim inanır nefsinin ıslah ederse, onlara hiçbir korku yoktur ve onlar mahzun da olmayacaklardır.

49. Âyetlerimizi yalanlayanlara ise, fâsıklıklarından ötürü azap dokunacaktır.

50. De ki: "Ben size 'Allah'ın hazineleri benim yanımdadır.' demiyorum. Gaybı da bilmem. Ve size bir melek olduğumu da söylemiyorum. Ben sadece bana vahyedilene uyarım." De ki: "Hiç kör ile gören bir olur mu? Hiç düşünmez misiniz?"

51. Rablerinin huzurunda toplanacaklarından korkanları onunla uyar. O'ndan başka bir dostları ve şefaathçileri yoktur. Umulur ki Allah'tan korkarlar.

52. Sabah akşam Rablerinin cemâlini dileyerek O'na yalvaranları kovma! Onların hesabından sana bir sorumluluk yoktur, senin hesabından da onlara bir sorumluluk yoktur ki onları kovasın ve zâlimlerden olasın.

53. Biz böylece onların bir kısmını bir kısmı ile denedik ki: "Allah aramızda bunlara mı lütfetti?" desinler. Allah şükredenleri daha iyi bilen değil midir?"

54. Âyetlerimize inananlar sana geldiklerinde onlara de ki: "Üzerinize selâm olsun!" Rabbiniz rahmeti kendi üzerine yazdı. Sizden kim, bilmeyerek bir kötülük yapar, sonra ardından tevbe edip de kendini düzeltirse, şüphesiz ki Allah bağışlar ve merhamet eder.

55. Böylece âyetleri uzun uzun açıklıyoruz ki, suçluların yolu belli olsun.

56. De ki: "Allah'ı bırakıp da taptığınız başka şeylere ibadet etmek bana yasak edildi." De ki: "Sizin hevâ ve heveslerinize aslâ uymam! Aksi takdirde sapıklığa düşmüş ve hidayete erenlerden olmamış olurum."

57. De ki: "Şüphesiz ki ben Rabbinden gelen apaçık bir delil üzerindeyim. Siz ise onu yalanladınız. Çabucak gelmesini istediğiniz (azap) benim elimde değildir. Hüküm ancak Allah'ındır. O hakkı haber verir ve O, ayırdedenlerin en hayırlısıdır."

58. De ki: "Eğer acele istediğiniz şey benim elimde olsaydı, elbette benimle sizin aranızdaki iş bitirilmiş olurdu. Allah zâlimleri daha iyi bilir."

59. Gaybın anahtarları Allah'ın katındadır, onları O'ndan başkası bilemez. Karada ve denizde olanı da O bilir. O'nun ilmi dışında bir yaprak dahi düşmez. Yerin karanlıkları içindeki tek bir tane, yaş ve kuru her şey apaçık bir kitapta (Levh-i mahfuz'da) yazılmıştır.

60. Sizi geceleyin öldüren O'dur. Gündüzleyin ne yaptığınızı bilir. Sonra belirlenmiş süre tamamlansın (eceliniz gelsin) diye gündüzün sizi diriltir. Sonra dönüşünüz O'nadır. Sonra da O, yaptıklarınızı size haber verecektir.

61. Ve O, kullarının üzerinde yegâne kudret ve tasarruf sahibidir. Size koruyucu (melekler) gönderir. Nihayet herhangi birinize ölüm geldiğinde elçilerimiz onun canını alırlar. Onlar (bu hususta) hiç geri kalmazlar.

62. Sonra da (o canları alınanlar) gerçek sahipleri olan Allah'a döndürülürler. Haberinizi olsun ki hüküm ancak O'nundur ve hesap görenlerin en çabuğu O'dur.

63. De ki: "Karanın ve denizin karanlıklarından sizi kim kurtarır? Halbuki siz: 'Eğer bizi bundan kurtarırsan andolsun ki şükredenlerden olacağız!' diye yalvararak ve gizlice O'na duâ edersiniz."

64. De ki: "Sizi ondan da bütün sıkıntılardan da Allah kurtarır. Sonra siz yine O'na şirk koşarsınız."

65. De ki: "O, üstünüzden ve altınızdan size bir azap göndermeye veya sizi fırka fırka, parti parti birbirinize düşürüp taraflara ayırmaya, kiminize kiminizin hincını tattırmaya kâdirdir." Bak! Onlar iyice anlasınlar diye âyetleri nasıl açıklıyoruz?

66. O (Kur'an) hak olduğu halde senin kavmin onu yalanladı. De ki: "Ben sizin üzerinize vekil değilim."

67. Her haberin kararlaştırılmış bir zamanı vardır. Yakında bileceksiniz.

68. Âyetlerimizi çekişmeye dalanları gördüğünde, başka bir söze geçinceye kadar onlardan yüz çevir. Eğer şeytan sana unutturursa, hatırladıktan sonra, artık o zâlimler gürûhu ile beraber oturma.

69. Allah'tan korkanlara, o kâfirlerin hesabından bir şey yoktur. Sadece hatırlatmak gerekir. Umulur ki korkarlar.

70. Dinlerini oyun ve eğlenceye alanları, dünya hayatının aldattığı kimseleri bırak! Sen o (Kur'an'la) öğüt ver ki, kişi kazandığı amel sebebiyle helâke uğramasın. O kimse için Allah'tan başka ne bir dost, ne de şefaathçi vardır. O bütün varını fidiye olarak verse, yine de ondan alınmaz. Onlar kendi kazandıkları yüzünden helâka sürüklenmiş kimselerdir. Onlar için kaynar sudan bir içki ve inkârlarından dolayı da acıklı bir azap vardır.

71. De ki: "Allah'ı bırakıp da bize bir fayda ve zarar veremeyen şeylere mi tapalım? Allah bize hidayet ettikten sonra topuklarımızın üzerinde geriye mi döndürülelim? O kimse gibi ki, şeytanlar saptırarak şaşkın bir halde onu çölde bırakmışlar, arkadaşları ise: "Bize gel!" diyerek doğru yola çağırıyorlar. De ki: "Şüphesiz ki asıl hidayet ancak Allah'ın hidayetidir ve biz âlemlerin Rabbine teslim olmakla emrolunduk."

72. Ve bir de: "Namaz kılın ve O'ndan korkun!" diye. Huzuruna varıp toplanacağınız yalnız O'dur.

73. Gökleri ve yeri hak ile yaratan O'dur. "Ol!" dediği gün her şey oluverir. O'nun sözü haktır. Sûr'a üflendiği gün de hükümlerlik O'nundur. Gizliyi de açığı da bilendir ve O hikmet sahibidir, her şeyden haberdardır.

74. İbrahim, babası Âzer'e demişti ki: "Sen bir takım putları kendine ilâhlar mı ediniyorsun? Doğrusu ben seni de kavmini de apaçık bir sapıklık içinde görüyorum."

75. Böylece biz İbrahim'e yakîn sahiplerinden olması için, göklerin ve yerin melekûtunu gösteriyorduk.

76. Üzerine gecenin karanlığı basınca bir yıldız gördü. "İşte benim Rabbim budur!" dedi. O batınca da: "Ben batıp yok olanları sevmem." dedi.

77. Ay'ı doğarken görünce: "İşte benim Rabbim budur!" dedi. O da batınca: "Rabbim bana doğru yolu göstermezse, elbette dalâlete düşenler gürûhundan olurum." dedi.

78. Güneşi doğarken görünce: "İşte benim Rabbim budur, bu daha büyük!" dedi. O da batınca dedi ki: "Ey kavmim! Ben sizin şirk koştüğünüz şeylerden uzağım."

79. "Ben hanif olarak yüzümü, gökleri ve yeri yaratana çevirdim. Ben müşriklerden değilim."

80. Kavmi onunla tartışmaya girişti. Onlara dedi ki: "Beni doğru yola erdirmişken, Allah hakkında benimle tartışıyor musunuz? Ben sizin O'na ortak koştüğünüz şeylerden korkmam, ancak Rabbim bir şeyi dilemiş ise, o başka. Rabbimin ilmi her şeyi kuşatmıştır. Hâlâ öğüt almıyor musunuz?"

81. Siz, Allah'ın size haklarında hiçbir hüküm indirmedığı şeyleri O'na şirk koşmaktan korkmazken, ben sizin O'na şirk koştüğünüz putlardan nasıl korkarım? Eğer biliyorsanız (söyleyin)! Emniyette olmaya hangi taraf daha layıktır? (Allah'ı birleyenler mi, yoksa şirk koşan müşrikler mi)?

82. İman edip de imanlarına zulüm bulaştırmayanlar var ya! İşte güven onlarındır ve doğru yolda olanlar da onlardır.

83. İşte bunlar, kavmine karşı bizim İbrahim'e verdiğimiz hüccetlerimizdir. Biz dilediğimizi derecelerle yükseltiriz. Şüphesiz ki Rabbin hikmet sahibidir, bilendir.

84. Biz ona İshak'ı ve Yakub'u başısladık, her birini doğru yola erdirdik. Daha önce de Nuh'u ve onun neslinden Davut'u ve Süleyman'ı, Eyyub'u, Yusuf'u, Musa'yı ve Harun'u hidayete kavuşturmuştuk. İşte biz muhsinleri böyle mükâfatlandırırız.

85. Zekeriya, Yahya, İsa ve İlyas'a da yol gösterdik. Hepsi de sâlihlerdendi

86. İsmail'i, Elyesâ'yı, Yunus'u ve Lût'u da hidayete erdirdik. Her birine âlemlerin üstünde meziyetler verdik.

87. Onların babalarından, çocuklarından ve kardeşlerinden bazılarına da. Onları seçkin kıldık ve doğru yola ilettik.

88. İşte bu yol Allah'ın hidayet yoludur. Allah kullarından dilediğini bu yola erdirtir. (Kime dilerse ona nasip eder). Eğer onlar da şirk koşsalardı, elbette yapageldikleri şeyler boşa çıkardı.

89. İşte onlar, kendilerine kitap, hüküm ve peygamberlik verdiğimiz kimselerdir. Eğer o kâfirler bu verdiklerimizi inkâr ederlerse, şüphesiz ki inkârcı olmayan bir kavmi buna vekil kılarız (yerlerine bunları inkâr etmeyecek bir kavim getiririz).

90. O peygamberler Allah'ın hidayet ettiği kimselerdir. O halde sen de onların gittiği doğru yolu tutup onlara uy, o yoldan yürü. De ki: "Ben buna karşılık sizden hiçbir ücret istemiyorum." Bu, âlemler için ancak bir öğüttür.

91. Onlar Allah'ı lâıyıkıyla bilip takdir edemediler. Çünkü: "Allah hiçbir beşere bir şey indirmedir." dediler. De ki: "Musa'nın insanlara bir nur ve hidayet olarak getirdiği Tevrat'ı kim indirdi? Siz onu parça parça kağıtlar haline getirip, işinize geleni açıklıyor, çoğunu da gizliyorsunuz. Sizin de atalarınızın da bilmediği şeyler (Kur'an'da) size öğretilmiştir." Resul'üm! Sen "Allah!" de, sonra bırak onları, daldıkları bataklıkta oynaya dursunlar.

92. Bu, kendinden önceki kitapları doğrulayan, Ümmül-kurâ (Mekke) ve çevresindekileri uyarman için indirdiğimiz mübarek bir kitaptır. Ahirete iman edenler buna da inanırlar ve onlar namazlarına devam ederler.

93. Allah'a karşı yalan uydurandan ve kendisine hiçbir şey vahyedilmediği halde: "Bana da vahyolundu." diyenden ve: "Allah'ın indirdiği (âyetler) gibi ben de indireceğim." diyenden daha zâlim kim olabilir? Bu zâlimler ölüm dalgaları içinde can çekişirken, melekler de ellerini uzatmış: "Haydi canlarınızı teslim edin, Allah'a karşı gerçek olmayanı söylemenizden ve Allah'ın âyetlerine karşı kibirlilik taslamanızdan ötürü, bugün siz horlayıcı alçaltıcı bir azapla cezalandırılacaksınız!" derken bir görsen!

94. Andolsun ki, sizi ilk defa yarattığımız gibi, yine teker teker bize geldiniz. (Dünyada) size verip de hayaline daldırdığımız şeyleri ardınızda bıraktınız. Hani Allah'ın ortakları sandığınız şefaathçılar da yanınızda göremiyoruz? Andolsun onlarla aranızdaki bütün bağlar kopmuş ve (şefaathçi) sandığınız şeyler sizden ayrılıp gitmiştir.

95. Tohum ve çekirdeği yaran şüphesiz ki Allah'tır. Ölüden diriye çıkarır, diriden ölüyü çıkarır. İşte Allah budur! O halde nasıl çevriliyorsunuz?

96. O sabahı yarıp çıkararak (aydınlatan)dır. Geceyi bir sükun, güneşi ve ay'ı da hesap için bir ölçü kılmıştır. İşte bu, Azîz ve her şeyi bilen Allah'ın takdiridir.

97. Karanın ve denizin karanlıklarında yol bulasınız diye sizin için yıldızları yaratan O'dur. Gerçekten biz bilen bir topluluk için âyetleri geniş geniş açıkladık.

98. Sizi bir tek candan yaratan O'dur. Sizin için (babalarınız sülbünde) bir karar yeri ve (analarınızın rahminde) bir de emanet yeri vardır. Gerçekten biz anlayan bir topluluk için âyetleri uzun uzadıya açıkladık.

99. O ki gökten suyu indirdi. İşte biz bitip yetişen her bitkiyi onunla yetiştirdik. Sonra ondan yeşillikler çıkardık. O yeşilliklerden de taneleri, üst üste dizilmiş başaklar çıkarırız. Hurmanın tomurcuğundan birbirine bitişik bol salkımlar olur. Üzümlerden bağlar çıkarır, zeytin ve nar bitiririz ki, onlardan bir kısmının ağaçları birbirine benzer, meyveleri ise farklıdır. Meyve verirken ve olgunlaştığı zaman her birinin meyvesine bakın! Şüphesiz ki bütün bunlarda inanan bir topluluk için âyetler (ibretler) vardır.

100. Cinleri Allah'a ortak yaptılar. Halbuki onları da Allah yaratmıştır. hiçbir bilgiye dayanmadan O'na oğullar ve kızlar yakıştırdılar. Hâşâ! O, onların uydurdukları sıfatlardan münezzehtir, yücedir.

101. O, göklerin ve yerin yaratıcısıdır. O'nun eşi olmadığı halde nasıl çocuğu olabilir? Her şeyi O yaratmıştır ve O her şeyi hakkıyla bilendir.

102. İşte Rabbiniz Allah budur, O'ndan başka ilâh yoktur. O her şeyi yaratır. Öyleyse O'na ibadet edin. O her şeye vekildir.

103. Hiçbir göz O'na erişemez, ihata ve idrak edemez. Fakat O bütün gözleri ihata eder. O Lâtif'tir, her şeyden haberdardır.

104. Size Rabbinizden basiret (kalp gözü) gelmiştir. Kim görürse kendi lehine ve kim körlük ederse kendi aleyhinedir. Ben sizin üzerinize bekçi değilim.

105. İşte biz âyetleri böylece türlü türlü açıklıyoruz. Tâ ki onlar sana: "Sen ders almışsın!" desinler ve biz onu anlayan bir topluluk için apaçık gösterelim.

106. Rabbinden sana vahy olunana uy! O'ndan başka ilâh yoktur. Müşriklerden yüz çevir.

107. Eğer Allah dileseydi, onlar şirk koşmazlardı. Biz seni onların başına bir bekçi yapmadık. Sen onların üzerine bir vekîl de değilsin.

108. Onların Allah'tan başka taptıklarına sövmeyin, sonra onlar da haddi aşarak bilgisizce Allah'a söverler. Böylece biz her ümmete yaptıklarını süslü gösterdik. Sonra dönüşleri Rablerinedir. O, yaptıklarını kendilerine haber verir.

109. Kendilerine bir âyet (mucize) gelirse, mutlaka ona iman edeceklerine dair en ağır bir biçimde Allah'a yemin ettiler. De ki: "Âyetler (mucizeler) ancak Allah katındadır." Onlara âyet (mucize) gelse de iman etmeyeceklerinin farkında değil misin?

110. Yine O'na inanmadıkları ilk durumdaki gibi, onların kalplerini ve gözlerini ters çeviririz. Ve bırakırız onları, şaşkın olarak azgınlıkları içinde bocalayıp dururlar.

111. Eğer biz onlara melekleri indirseydik, ölümler de kendileri ile konuşsaydı ve her şeyi toplayıp karşlarına getirseydik, Allah dilemedikçe yine de inanacak değillerdi. Fakat onların çoğu bunu bilmezler.

112. Biz her peygambere insan ve cin şeytanlarını düşman yaptık. Onlar aldatmak için birbirlerine yaldızlı sözler fısıldarlar. Rabbin dileseydi bunu yapamazlardı. Artık sen onları uydurdukları şeylerle başbaşa bırak!

113. Bir de ahirete inanmayanların kalpleri ona meyletsin, ondan hoşlansınlar ve işleyeceklerini işlesinler diye.

114. (De ki:) "Allah'tan başka bir hakem mi arayacağım?" Halbuki O size kitabı açık olarak indirmiştir. Kendilerine kitap verdiklerimiz, onun Rabbinin katından hak ile indirilmiş olduğunu bilirler. O halde sakın şüphe edenlerden olma!

115. Rabbinin sözü doğruluk bakımından da adalet bakımından da tamamlanmıştır, tam kemalindedir. O'nun sözlerini değiştirebilecek hiç kimse yoktur. O işitendir, bilendir.

116. Yeryüzünde bulunanların çoğuna uyacak olursan, onlar seni Allah'ın yolundan saptırırlar. Onlar sadece zanna uyarlar ve yalandan başka söz de söylemezler.

117. Senin Rabbin kendi yolundan sapanı en iyi bilendir. Hidayete ermiş olanları da en iyi bilen O'dur.

118. Allah'ın âyetlerine inanan müminler iseniz, üzerine Allah'ın ismi anılmış (besmele ile kesilmiş) hayvanlardan yiyin.

119. Size ne oluyor ki, üzerine Allah'ın adı anılıp kesilenlerden yemiyorsunuz? Halbuki Allah, çaresiz yemek zorunda kaldıklarınız dışında haram kıldığı şeyleri size açıklamıştır. Doğrusu birçokları bilmeden heva ve heveslerine uyarak halkı şaşırtıyorlar. Muhakkak ki Rabbin hududu aşanları çok iyi bilendir.

120. Günahın açığını da gizlisini de bırakın. Çünkü günah kazananlar yaptıklarının cezasını çekeceklerdir.

121. Kesilirken Allah'ın adı anılmayan hayvanlardan yemeyin. Çünkü onu yemek muhakkak ki bir fiskiştir, Allah'ın yolundan çıkmaktır. Doğrusu şeytanlar sizinle tartışmaları için dostlarına fısıldarlar. Eğer onlara uyarsanız siz de müşrik olursunuz.

122. Bir ölü iken kendisini dirilttiğimiz, ona insanlar arasında yürüyebileceği bir nur verdiğimiz kimse, karanlıklar içinde kalıp ondan hiç çıkamayan kimse gibi olur mu hiç? Kâfirlere yaptıkları böylece süslü gösterilmiştir.

123. Böylece biz her memleketin ileri gelenlerini (kodamanlarını veya idarecilerini) en büyük günahkârlar yaptık ki, orada hileler çevirsinler. Halbuki onlar aslında yalnız kendilerini aldatıp hile yaparlar, amma farkında olmazlar.

124. Onlara bir âyet geldiği zaman: "Allah'ın peygamberlerine verilenin aynısı bize de verilmedikçe aslâ iman etmeyiz!" derler. Allah peygamberliğini kime vereceğini daha iyi bilir. Suç işleyenlere, Allah katından horluk ve yaptıkları hilelerinden dolayı şiddetli bir azap erişecektir.

125. Allah kime hidayet etmek isterse, onun göğsünü İslâm'a açar. Kimi de saptırmak isterse, onun da göğsünü göğe yükseliyormuş gibi iyice daraltır. Allah inanmayanların üzerine işte böyle murdarlık indirir.

126. Rabbinin dosdoğru yolu işte budur. Biz öğüt alacak bir topluluk için âyetleri uzun uzadıya açıkladık.

127. Rableri katında onlar için esenlik yurdu vardır. Yaptıklarından ötürü Allah onların dostudur.

128. Onların hepsini bir araya topladığı gün Allah: "Ey cinler topluluğu! Siz insanlardan pek çok kimseyi yoldan çıkardınız." buyurur. Onların insanlardan olan dostları ise: "Ey Rabbimiz! Biz birbirimizden faydalandık ve bize verdiğin mühleti doldurup ecelimize erdik!" derler. O da şöyle der: "Sizin yeriniz ateştir! Allah'ın dilediği zamanlar hariç, orada ebedi kalacaksınız." Şüphesiz ki Rabbin hükmünde hikmet sahibidir, bilendir.

129. İşte biz böylece, kazandıklarından dolayı, zâlimlerin bir kısmını diğer bir kısmına musallat ederiz.

130. "Ey cin ve insan topluluğu! İçinizden size âyetlerimi anlatan ve bu gününüzle karşılaşacağınıza dair sizi uyaran peygamberler gelmedi mi?" Onlar da: "Biz kendi aleyhimize şahitlik ederiz." dediler. İşte böylece dünya hayatı onları aldattı ve kendilerinin kafir olduklarına yine kendileri şahitlik ettiler.

131. Bu böyledir. Çünkü Rabbin bir memleketi, halkının haberi yokken zulümleri sebebiyle helâk edici değildir.

132. Her biri için işlediklerinden dolayı dereceler vardır. Rabbin onların yaptıklarından habersiz değildir.

133. Rabbin Ganî'dir ve rahmet sahibidir. Sizi başka bir kavmin soyundan meydana getirdiği gibi, dilerse sizi ortadan kaldırıp yok eder ve sizden sonra yerinize dilediği bir milleti getirir.

134. Size vaad edilen mutlaka gelecektir. Siz onun önüne geçemezsiniz.

135. De ki: "Ey kavmim! Elinizden geleni yapın, doğrusu ben de yapacağım. Bu yurdun sonunun kimin olacağını yakında bileceksiniz." Şüphesiz ki zâlimler iflâh olmazlar.

136. Allah'ın yarattığı ekinlerle hayvanlardan O'na pay ayırdılar ve kendi zanlarınca: "Bu Allah'ındır, şu da O'na koştığımız ortaklarımızdır." dediler. Ortakları için ayırdıkları

Allah'a ulaşmıyor, fakat Allah için ayırdıkları ortaklarına ulaşıyor! Ne kötü hüküm veriyorlar?

137. Böylece onların ortakları, müşriklerden çoğuna çocuklarını öldürmeyi hoş gösterdi ki, hem kendilerini helâk etsinler hem de dinlerini karıştırıp bozsunlar. Allah dileyseydi bunu yapamazlardı. Öyle ise sen onları uydurdukları ile başbaşa bırak!

138. Onlar bâtil zanda bulunarak: "Bu hayvanlarla ekinler yasaktır. Onları bizim istediklerimizden başkası yiyemez. Şunlar da sırtlarına (binilmesi veya yük vurulması) yasaklanmış hayvanlardır." dediler. Ayrıca bir kısım hayvanları (keserken), Allah'ın adını anmazlar, Allah'a karşı yalan uydururlar. Allah onları, yaptıkları iftiralara yüzünden cezalandıracaktır.

139. Dediler ki: "Şu hayvanların karınlarında olan yavrular yalnız erkeklerimiz içindir, kadınlarımıza haram kılınmıştır." Eğer ölü doğarsa, o zaman hepsi onda ortaktır. Allah onların bu vasıflandırmalarının cezasını verecektir. Şüphesiz ki O hükmünde hikmet sahibidir, hakkıyla bilendir.

140. Cehaletleri yüzünden beyinsizce çocuklarını öldürenler ve Allah'a iftira ederek, O'nun kendilerine verdiği rızık haram kılanlar, muhakkak ki hüsrana uğramışlardır. Onlar doğru yoldan sapmışlardır. Hidayete erecek de değillerdir.

141. Çardaklı ve çardaksız cennet gibi üzüm bağlarını, tatları ve yemişleri çeşit çeşit hurmaları, ekinleri, zeytin ve narları, birbirine hem benzer hem de benzemez bir halde meydana getiren hep Allah'tır. Her biri mahsül verdiği zaman ürününden yiyin. Hasat zamanı devşirildiği gün ve toplandığı gün de hakkını verin. İsrâf etmeyin. Çünkü Allah israf edenleri sevmez.

142. Hayvanlardan da yük taşıyanı ve tüyünden yatak yapılanları yaratan O'dur. Allah'ın size verdiği rızıktan yiyin, şeytanın adımlarına uymayın. Çünkü o sizin apaçık bir düşmanınızdır.

143. Sekiz çift; koyundan iki, keçiden iki. De ki: "O, iki erkeği mi, yoksa iki dişiyi mi veya iki dişinin rahimlerinde bulunanları mı haram kıldı? Eğer doğru sözlü iseniz bana ilimle haber veriniz."

144. Deveden de iki, sığırdan da iki. De ki: "O, iki erkeği mi, yoksa iki dişiyi mi veya iki dişinin rahimlerinde bulunanları mı haram kıldı? Yoksa Allah bunları size emrederken orada hazır mıydınız?" İnsanları bilgisizce saptırmak için Allah'a karşı yalan uydurandan daha zâlim kim vardır? Şüphesiz ki Allah zâlimler topluluğunu hidayete erdirmez.

145. De ki: "Bana vahyedilenler arasında, yiyen bir kişinin yediği herhangi bir şeyin haram edildiğine dair bir hüküm bulamıyorum. Ancak; leş veya akıtılmış kan, veya pis olan domuz eti, veya Allah'tan başkasının adına kesildiği için fîsk olan hayvanların yenmesi haramdır. Kim zaruret içinde kalırsa, haddi aşmamak ve başkasının hakkına tecavüz etmemek suretiyle (yiyebilir). Şüphesiz ki Rabbin çok bağışlayan ve çok merhamet edendir."

146. Yahudilere bütün tırnaklı hayvanları haram kılmıştık. Onlara bir de siğir ve koyunun sırtlarında bağırsakları üzerinde ve kemiğe karışan yağlar dışında iç yağlarını yasaklamıştık. Azgınlıkları yüzünden onları bu şekilde cezalandırdık. Şüphe yok ki biz doğru sözlüyüzdür.

147. Eğer seni yalanlarsa de ki: "Rabbiniz geniş rahmet sahibidir. Fakat O'nun azabı da günahkârlar guruhundan geri çevrilmez."

148. Şirk koşanlar diyecekler ki: "Eğer Allah dileseydi, ne biz ne de atalarımız şirk koşmazdık, hiçbir şeyi de haram kılmazdık." Onlardan öncekiler de aynı şekilde yalanladılar ve sonunda azabımızı tattılar. Onlara de ki: "Yanınızda bize karşı çıkarabileceğiniz bir bilginiz var mı? Siz sadece zanna uyuyorsunuz ve siz sadece yalan söylüyorsunuz."

149. De ki: "Kesin delil Allah'ın delilidir. O dileseydi elbette hepimizi hidayete kavuştururdu."

150. De ki: "Allah'ın bunu haram ettiğine dair şahitlik edecek şahitlerinizi getirin." Eğer onlar şahitlik ederlerse, sen onlarla beraber şahitlik etme. Âyetlerimizi yalanlayanların ve ahirete inanmayanların hevâ ve heveslerine uyma. Onlar (taptıklarını) Rablerine denk tutuyorlar.

151. Resulüm! De ki: "Geliniz, size Rabbinizin haram kıldığı şeyleri söyleyeyim. O'na hiçbir şeyi ortak koşmayın, ana-babaya iyilik edin, yoksulluk korkusuyla çocuklarınızı öldürmeyin, sizin de onların da rızkını biz veririz. Kötülüklerin açığına da gizlisine de yaklaşmayın, Allah'ın haram kıldığı cana haksız yere kıymayın. İşte bu anlatılanları düşünüp anlayasınız diye Allah size vasiyet etmiştir."

152. Yetim malına, erginlik çağına erişinceye kadar, sadece en güzel niyetin dışında yaklaşmayın. Ölçüyü ve tartıyı tam ve doğru yapın. Biz kişiye ancak gücünün yeteceği kadar yükleriz. Konuştuğunuzda, yakınlarınız dahi olsa adaleti gözetin. Allah'a verdiğiniz sözü tutun. Allah size bunları öğüt alasınız diye vasiyet etmiştir.

153. Şüphesiz bu benim dosdoğru yolumdur, siz ona uyunuz. Başkaca yollara gidip de onlar sizi Allah'ın yolundan ayırmaz. Allah size bunları sakınsınız diye vasiyet etmiştir.

154. Sonra iyilik edenlere nimetimizin tamamlanması ve her şeyi geniş bir şekilde açıklanması için, hidayet ve rahmet üzere Musa'ya Kitab'ı verdik. Umulur ki Rablerine kavuşacaklarına iman ederler.

155. İndirdiğimiz bu Kur'an, feyz kaynağı mübarek bir kitaptır. Ona uyun, emirlerine bağlanın ve Allah'tan korkun. Tâ ki merhamet olunasınız.

156. Bu kitap: "Bizden önceki iki topluluğa kitap indirildi, bizim onların ne okuduğundan haberimiz yoktu." dememeniz için indirildi.

157. Veya: "Bize de kitap indirilseydi, biz onlardan daha doğru yolda olurduk." dememeniz için. İşte size Rabbinizden açık bir delil, hidayet ve rahmet gelmiştir. Allah'ın âyetlerini yalanlayan ve onlardan yüz çevirenden daha zâlim kim olabilir? Âyetlerimizden yüz çevirenleri, yüz çevirdiklerinden dolayı azabın en kötüsü ile cezalandıracağız.

158. Onlar kendilerine meleklerin gelmesini veya Rabbinin gelmesini veyahut Rabbinin bazı âyetlerinin (mucizelerinin) gelmesini mi bekliyorlar? Rabbinin bazı âyetleri (mucizeleri) geldiği gün, kişi daha önce inanmamışsa veya imanında bir hayır kazanmamışsa, imanı ona hiç fayda sağlamaz. De ki: "Bekleyin, şüphesiz ki biz de beklemekteyiz."

159. Fırka fırka olup dinlerini parça parça edenlerle senin hiçbir ilgin yoktur. Onların işi Allah'a kalmıştır. Sonra O yaptıklarını kendilerine haber verecektir.

160. Kim (kıyamet gününe) bir iyilikle gelirse, ona getirdiğinin on katı vardır. Kim bir günahla gelirse, o sadece getirdiğinin misliyle cezalandırılır. Onlar zulme uğratılmazlar.

161. De ki: Şüphesiz ki Rabbim beni doğru yola, dosdoğru dine, Allah'ı birleyen İbrahim'in dinine iletti. O müşriklerden değildi.

162. De ki: "Benim namazım da ibadetlerim de, hayatım ve ölümüm de âlemlerin Rabbi olan Allah içindir."

163. "O'nun hiçbir ortağı yoktur. Bana böylece emrolundu ve ben müslümanların ilkiyim."

164. De ki: "Ben Allah'tan başka bir Rab mı arayayım? Oysa O her şeyin Rabbidir. Herkesin kazandığı ancak kendi aleyhinedir. Hiçbir kimse başkasının yükünü (günahını) yüklenmez, sonra dönüşünüz Rabbinizedir. Ayrılığa düştüğünüz şeyleri O size haber verecektir."

165. Verdiği şeylerle sizi imtihan etmesi için sizi yeryüzünün halifeleri kılan ve sizi derece bakımından birbirinizden üstün kılan O'dur. Şüphesiz ki Rabbin, cezası çabuk olandır. O, çok başışlayan ve çok merhamet edendir.

[Sûre 7](#)